

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун болгаш Кызыл хооркомунун,
Тыва АССР-нин Дээди Советинин органы

КОМСОМОЛГА УДУРТУЛГАНЫ КУШТЕЛДИРЕР

Чурттуу экономикасына партия-депутаттары өзе тургузар дугайында СЭКП ТН-ның ноябрь Пленумун айтышкынарын Ленинни комсомол база ийи-биле чүдүртүүнү, бодуну ажалын аадаан үстүтү чедир бодуруга принциптерин таарыштыр тургускан. Ол өзе тургузушкуну комсомолду ажал-чорудууга ажалын болгаш кезде ажалдарын хун бүрдү ажалында болгаш амыдыралына улам-на чорудууларына улуу-биле дуулаан.

Бистин чуртувуста коммунисттер тургузушкунуну херезинге комсомолду ажалдарын киржигезин үнөсөшкөн. Н. С. Хрущевтин чүдүртүүнү болза: «Комсомол, бүгү совет аныктар өлүм чон Ильяичини комсомолга чаганын ыкшаш, коммунисттер тургузушкуну мал-баа-биле тургузуу турар уеде-даа коммунисттер тургузушкуну бүгү эң чугула фронттарына бодуну инициативанын, бодуну эгелешкенин илередири шалыпчы болуп болур деп бузурузар бис» — дээ.

Партияның болгаш совет улуустун бө бүдүрелгине бистин республиканын комсомолчу-аныктары бүгү чурттуу аныктары-биле бир демей төлөтпү болуп турар. Ам үеде бистин республиканын улус ажалдарының бүгү адыраларында 20 муң ажал комсомолчу-аныктар ажалдап турарлар. Оларын ийитинде чүдүрү улетип бодуруга, чаа-чаа тууларда бистин 7 муң ажал комсомолчулар бар. Чеди чылдын дерткү чылдында республиканын ажалчы чоннарының кезде ажалдарын продуктуларын бодуруп, садар талазы-биле төрөни курунезини мурнуна алган социалисттер хулааларын төлөтпү-биле күдүрелгине кезде бистин комсомолчу-аныктары куш-ажалчы улуг угуу-хуу киргенер. Бо дугайында республиканын колхозтарында, совхозтарында ажалдап турар комсомолчу-аныктарының 70 ажал сүт-бараан фермаларының саанычылары өрткөн чылдын дугурунда 13 муң ажал тонна сүтү саап бодуруга, ажал малчыларын 15 муң ажал чаш бызаларын, каваан оолдарын азырап өстүргенин айтыр-ла четчи.

Бистин республиканын комсомолчу-аныктары чеди чылдын бешки чылы — 1963 чылда күрүнге тараа садарын 4,2—4,5 миллион нуд чедер деп партияны болгаш улус-

тун ийити сорулгазын күдүрелгине боттарыны күш-ажалчы салышкынын кийер дээш, чакы тарылга бөлөккелерин хайнышкыныны-биле чорутушкан, республиканын экономиказынын кол адыры мал ажалын улам ийи сайырадыр, малды мени киш азырап, өң чаш төдүн четче алыр талазы-биле бот-тук хемчеглерин фермаларда, бригадаларда ам үеде ап турарлар. Оон ийи, кезде бистин комсомолчулары, аныктары тракторну, комбайны, өске-даа машиналарын болгаш механиканын баштарып билер кылдыр өрөнер, артемиа чедишкенини база муракчы дуржулганы бодуруга негиздерип дээш техника өрөнерини бүгү-ниги өрөдөгелдене массалы-биле өрөнерип турарлар.

Комсомол организациаларының тургузууну бодуруга принциптерин барымдалап өзе тургусканын кол сорулгазы болза, Ленинни комсомолдун ажал-чорудуугазын бүгү талазы-биле улам ийи ийишкелдер дээш ол. Ийишкелдер партия организациалары комсомолду ажал-чорудуугазын кампааны барымдалаар, тулактар ажалдаар, ажал чызыр чорукту узууларына дуулаажыр херек.

Партия организациалары анык ажалчыларын болгаш колхозчуларын ийитин херээ дээш харысалгалы болуп, куш-ажалчы коммунисттер өзү-биле көөр, тускай мергежилни совхоз чок өстүрү чорукка, чалгааларын, мангыстарын, чүвө үрей кылдыр кийилерин, акша сүрелерин шыламын кийилер талазы-биле комсомол организациаларының чорудуп турар хемчеглерин партияны удурутуганы улам-на тодаргай, улам-на боттук болдуруп ужурауг.

Бистин республиканын анык оолдар, кыстары СЭКП ТН-ның ноябрь Пленумуну төдүгүтү шийттирлерин амыдыралга боттандырып, чеди чылдын бешки чылдында хоорай, көдөңни бүгү ажал-ишчилерин мурнуна ажал-агыл, културга тургузушкуну талазы-биле салдынар улам сорулгаларын чедишкенин боттандырылган улам чаа-чаа күш-ажалчы салышкынынын кийер дээш бодуруга.

Ол комсомол комитетинде комсомолдун хулааларына өрткөн чылын 43 ажалчыларын кийрип ап, ам 200 ажал комсомолчуларын колхоз бодуругазын бүгү адыраларында таарыштыр тургускан, оларын эки ажалдарына таарышканын байдаларын хандырган. Ам үеде колхозта тургустунан бот-орудга-чарыгалыг хойжу бригадаларда бистин 60 ажал, туугада 16, механикаторлар болуп 12 комсомолчулар ажалдап турар. Бо комсомол организациалары комсомолчуларын, эвилелдин кижигүүнү өзе аныктары чүдүрүгөже жаз-

Бузулбас чаңгыс-эп

Г. И. Вороновтуң соңукчулар-биле ужурашканы

КАЛАЧ. (Воронеж области) Эрте-бурнуу орус хоорай Калач байрадала шийи кири шийетиниң турган. Анаа сонгулда мурнуңу хураалыга колхозчулар, совхозтарын ажалчылар, интеллигенцияны талзылар — Ката-чын сонгулда округуну ажалчы чоннарыны талзылар чектелел келерлер. Олар «Октябрь» дед кино театрга Россия Федерацияны Дээди Советинин депутатына кандидат, СЭКП ТН-ның Президиумун кижигүүнү, РСФСР-нин Министрлер Чогулуны Даргазы Геннадий Иванович Воронов-биле ужурашканы.

Бузулбас кийи — Калачевский совхозту директор П. В. Курченко бот дугайында чүе чүдүрүшкөн. Тараачыларынын, малчыларынын, механикаторларынын чедишкенин дугайы, СЭКП ТН-ның ноябрь Пленумуну бодуруганы кезде куш-ажалчы болгаш ийитиниң улуг көдүрүлүшкүнү дугайың ол чүдүрүшкөн. Оон сонда эш Кучеренко Г. И. Вороновтуң амыдыралыг орууну дугайы тодаргай чүдүрүшкөн.

«Коммунисттер орук» колхозту саанычы О. А. Четверникова чүе чүдүрүшкөн.

— Марттың үштүн байрлал ху-нүнде бистер бодуруга бадылаашкынымын РСФСР-нин Дээди Советинин депутатына бистин кандидаттык даямды дээш, бодуруга чырыктык келер үеде дээш, чө кырынга тайбын дээш чаңгыс эл-сепкилди бээр бис — деп, ол чүдүрүшкөн.

— Эш Вороновтуң соңукчулар эки билдир. Ол Воронеж обласка чаңгыс уеде эвес кээл, колхозтарга болгаш совхозтарга барып, кезде ажалдарын көдүрүшкөн талазы-биле үнелит сумелерин болгаш айтышкынынын берип турган — деп, Калачевскийн бодуруга эргеленини партокм секретары И. М. Зюлин медетлээ.

Хураалга Маниск эмделгениң кол эмчиси Л. И. Макушев, комсомолчуну Нина Шипилова, СЭКП-нин Воронеж кезде обкомунуң баш секретары С. Д. Хитров бар базала чүе чүдүрүшкөн.

Депутатка кандидат Г. И. Воронов хураалга чүе чүдүрүшкөн. СЭКП-нин XXII съездинин болгаш оң хулааларына ол онзалар демделгени болгаш коммунисттер тургузушкуну совет улустуң чедиң улуг чедишкенин айтыган. СЭКП ТН-ның ноябрь Пленумунун шийттирлерин болгаш чеди чылдын бешки чылдында кезде ажалдарынын ажал-ишчилериниң сорулгаларын эш Воронов онза тодаргай чүдүрүшкөн.

Бодунга көргүскөн улуг нагел дээш Г. И. Воронов соңукчуларга чуректин ханзылдан өөрүп четтирген болгаш коммунизм тургузар дээш бодуну күштерин харамнаш медетлээ.

М. А. Сусловтуң соңукчулар-биле ужурашканы

СТАВРОПОЛЬ. (Куйбышев области). (СЭТА). Ставрополь хоорай сонгулда округуну талазы-биле РСФСР-нин Дээди Советинин депутатына кандидат СЭКП ТН-ның Президиумунуң кижигүүнү, СЭКП ТН-ның секретары Михаил Андреевич Суслов-биле соңукчуларынын ужуражышынын февраль 25-те Ставропольга болган.

Волгада В. И. Ленин аттыг ГЭС-ти туткан болгаш ам Жигулейде ки-ми болгаш машина туудунуң үлөтүрүшкөн төвүн тууду турар тууду-жулар, синтетиктиң каучук, цемент даярлат, ртут заводтарынын болгаш Волгада шакын өзүп турар Ставрополь хоорайың өске-даа бодуруга-гелеринин ажалчылары, инженерлери, албан-хаачылары хоорайың Култура бажыныга чыгган.

Бузулбас кийи, Куйбышевтин политикалык институтунуң Ставропольда салбырын башкысы М. Г. Иванованы чүдүрүшкөн болза, синтетиктиң каучук заводун, Волгада В. И. Ленин аттыг ГЭС-ти, тууду материалдар комбинатынын коллективтерин хой кийи киржигичи хурааларында Ставрополь сонгулда округуну талазы-биле РСФСР-нин Дээди Советинин депутатына кандидат Михаил Андреевич Сусловту чаңгыс эл-сепкилди депшиткен. Ол коллективтерин шийттирп Ставропольду болгаш Жигулейни өске-даа бодуруга-гелеринин ажал-ишчилерин ийи-биле медетлээ. Эш Иванов М. А. Сусловту намалары чүдүрүшкөн, оң чоруду намлар улуг партияны ажалчынын дугайы айтып, РСФСР-нин Дээди Советинин депутатына төлөткөн кандидат дээш бадылаарың соңукчуларыны кийригэн.

Куйбышевградотудунуң начальни И. Ф. Семзоров болгаш чүе чүдүрүшкөн өске-даа кийилер сонгулдага уткүшүр. Ставропольду ажалчы чоннарынын куш-ажалчы улуг көдүрүлүшкүнү дугайың чүдүрүшкөн, партияны болгаш улустуң чыгыш огу Михаил Андреевич Суслов дээш боттарының бадылашкыны дээрине соңукчуларыны кийригэн.

Депутатка кандидат М. А. Сусловтуң чүдүрүшкөн хураалың киржигичилерин чылы-биле уткан.

Коммунизмни материал-техникат баазаны тургузуу турар совет улустуң улуг чедишкениниң дугайы, чеди чылдын бешки чылдында кезде чедишкениниң дугайы, Совет Эвилелиниң индустриалдыг күчүзүнү өскениниң дугайың ол чүдүрүшкөн.

М. А. Суслов кезде ажал-агылны улам ийи көдүрүшкөн болгаш хөжүдүр, ажалчы чоннарынын материал-амыдырал байдалдарын эжилаларынын айтырларын колхоздо чүдүрүшкөн.

Оратор дегелгей байдалыга доктап, бистин дашкы политиказын үндөшүн тайбынын камгалаар болгаш бижылаар дээш демисел болур дээрин медетлээ.

М. А. Суслов бодуруга көргүскен дээш соңукчуларга өөрүп четтирешкенин чуректин ханзылдан илергейлел, бүгү күштерин улуска, коммунизм тургузушкунуна барып болур кылдыр өөрүн бузуруга.

ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунда

Хойларың баш санын, эгт, дүк болгаш каракул хураган кештери бодуруга күдүрелгине чедиң алган чедишкенини дээш, ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумун 1963 чылдын февралын 25-те Чарлы-биле Базал ССР-нин анык 30 хойжанын ССРЭ-нин орденнери, медалдары-биле шаңдаан.

Ленин ордени-биле шаңнатканыр болза: Ала-Ата областың Джамбул бодуруга эргеленини Росталың хой ажалчы совхозунуң улуг хойжуу С. Абдыкаюмов, Гурьев областың Махамбет бодуруга эргеленини «Передовик» колхозунуң улуг хойжуу С. Даудеталиев болгаш Чимкент областың Бакылкум бодуруга эргеленини «Тимурский» совхозунуң улуг хойжуу А. Мусеаев.

Куш-ажалдын Кызыл Туу ордени-биле 6 кийи, «Хунтулдин демдээ» ордени-биле — 8 кийи, «Куш-ажалчы маалдыг чоруп дээш» деп медалы-биле — 13 кийи шаңнаткан.

КАЗАХСТАННЫҢ АНЫЯК ХОЙЖУЛАРЫНЫҢ СЛЁДУНУҢ КИРЖИКЧИЛЕРИНГЕ

Эртим эштер!
Анык хойжуларын сөдүдүн киржикчилери эштерге СЭКП ТН Комитетинин болгаш Совет Чаахтын өмүзөндөн байыр чедирп база өрөнерин чагай ажал-херекерге улуг чедишкенини күзеп тур мен.

Дуржулганын өсчүрү болгаш хой ажалын улам ийи көдүрелгине аныктарын сорулгаларын тодаргайлаар дээш, республика слёдунга чыгып келген-дир силер.

Хойжунуң ажалы — бистин чуртувуста хунду-дуг ажалдарын бирээш. Силер болза эгтти, дүктү, каракул хураган кештери бодуруп, коммунизмни материал-техникат баазаны тургузушкуну улуг салышкыны кийрип турар-дыр силер. Казахстанның хой ажалы ам безин республикада мал ажалында кийрип турар орудоларын кезинден хейи берип турар. 1962 чылда Казахстанның чуртка берген бүгү эгдигин 45 хууу хой эгди болган. Хойжуларын куш-ажалчы деп чүе ол-дур!

Казахстанның байдаларына хой ажалы дээрге шынап-ла ийги кур чер-дир. Анаа аныктарыны күштери негетинин турар. Комсомолдун күдүрелгине-биле республиканың колхозтарында болгаш совхозтарынын хойжу бригадаларына өрткөн чылын муң-муң анык оолдар, кыстар келген, оларын хой-хейи ортукма школы доосканынын соонда барганнар. Эртемниң чедишкенин болгаш хоочун салгадын кийилеринин дуржулганын практика кырыга ажалдашкан, хойларын баш санын өстүрелгине, эгт, дүк болгаш каракул хураган кешти бодуруга күдүрелгине аныктар белик түндөлдери чедиң ап турарлар. Ийги кур черин шийттирелгине алырыннн чаа муң-муң соруктулары силерниң соондан хойжу бригадаларга чеди бээр дээрине бодуруга мен.

Амгы үени хойжуу дээрге анаа-ла кадарчы, хой танымалы өвөс-тир. Ол болза зоотехника эртемниң, ветеринариянын үндөшүнүн эки билдири алып, амгы үенин техниказын шийттирелгине, хой ажалын чорударынын муракчы аграрларын өрөнер болгаш ажылаар ужурауг. Ийи болган төлөдө силер, анык хойжулар ажалдашкан өрөнер, бодуварын мергежилерин доктамаал болбазыраңгайжылар ужурауг силер.

Хой ажалын шакыны-биле көдүрелгенин улуг бодувар аграрлары Казахстанда бар. Боду бүткен дегем олар-белчирлер республикага хойларын баш санын дымка өстүрелгине, хой эгдигин болгаш дүктүң бодуругазын күдүрелгенин аграрлар берип турар.

Хой ажалына куш-ажалды организациаларынын депшилетип хейилеринче — үрүккө бичин коздарынан механикаторлар улуг хойжу бригадаларга дикими-биле шийтир херек. Ийи

Малчыларның ажал-херекерин болгаш планнары

В. Чооду.

Валентина Чооду совхозуң «УТКА» 25 чылды совхозун Ийи-Хем сүдү-бараан фермасында анык саанын.

— Школага өрөнерип чоран чыдарым, Гордэн чуртка хой сүт бээр чаа-дуг херекке бодуруга улуг-хуумчу кирирпн чоран мен. Ол күзүмде 1958 чылда боттанган — деп Влада чүдүрүшкөн.

Сааны-биле бистин беседивыска ол чүдүрүшкөн мынаар уламчылган:

— Сааныла киргениңиң бошайтп өзеңде чалдык берселер ба-за турган. Хой ишкелерин хол-биле саарга оо-улааларын шылаар, оон уламчылдан ишкелерин эстигер таарылаалар болган чок-ла болуп турган. Фермага ажалдап турган дур-жумда сааныла барымдалааш, ВЛКСМ ТН-ны 1962 чылда анаа «Будуруга» чылда анык мурнокчы деп херек демдээ ты-ыккан. Ол мынак рес-публиканың кезде ажал-агыл продуктуларының бодуруга болгаш белек-кедир министрствозу ажал-агыл ажалдакчыларын социалисттер чарыкынын шылаар-кызы деп херек дем-дээш эш Чоодуга төлө-ткөн, өрткөткү чүдүр-беле шанаан.

Валентина Чоодунуң куш-ажалчы чедишкенин ийи-ниги ажал-херектерин барым-далааш, ийи-хемчи-лериниң Улуг-Хем рай-он Советинин депутат-кандидаты кылдыр депшишкен.

Т. ХЕРТЕК.
Фото С. ФЕОКТИСТОВ-ТУУ.

«Кара-Хөл» колхозун шээр малды массалыкты төрүп турар. Сукпалта эш Чыбынын бригаданын хойжары бригаданын чал төрөөн 185 хойларынын 185 хура-ганнары мени камгалап алдыган. Эш Сүгеретин бригаданынын 120, эш Сайын-оолдун 115 хойларынын төрөөн бүгү хураганнары четче-биле дортуп турар. Ийишкел уш хойжу бригадаларын 420 хураган-нары мени ажал алдыган.

Х. ДОЯНУН.

«Шекпэр» совхозун Аянгагы салбырында хойжулар уст-лабинчи-лерин кийи-хуу куш-ажалчы чедишкенин-биле харылап турар-лар. Мында 14 кодан хойлар хур кыштагалдымын. Сөлдү ху-нере чеди төрөөн 600 хойларын 600 хураганнары ботуну-биле мени дортуп турар.

Бо салбыра ийи хойжу брига-дар организациаларын Аянгагы-ның Дөргүде бригаданын түвүде

800 баш хой кирер үлөткөтүп улуг какажын тулуу доозулган. Ийишкел-да мында хар улгалып, мал чени өвөжөп турар чорут алган дүвөткөтү болуп турар.

М. ЧУДУМ.

«Тээли» совхозун Бай-Тал салбырында бызалар азырап өстүрөтүскай бригада бар. Оон чылдын-на анык кыс инектер болгаш шакы-жыктар түнүп турар.

Бо кыжын ук бригада 650 хире молдуларын кыштагалдып турар. Бригаданын кижигинери 11 кийи. Оларын аразында эштер Кало-ов, Срыг-оол болгаш Дамбай олар эң үлөткөтүп ажалдап турарлар.

Амгы үеде уш кодан 300 ажал молдуга чет оларында, 207 молдуга тургузу азыралда турар. Күзүгө-ге 82 анык шакыжыктарын семит-ти азырап саткан. Бригадир эш Баймыстан бригаданын ажалын эки улутуп турар.

М. ТАРЫН-БАЗЫР.

Өдөк сөөртүлгениң хун демделели

Көдө ажал-агыл култураларынын, алаңыга одурууларынын аразын сайырадыр култураларынын дүжүдү белинеринң бир чүе-гүла курларын чедишкени болуп. Бистин республикада ам үеде чөдүрелгине органиктик чедишкениң кол черин ээлеп турар. Ол дээрге шөлдөргө өдөк сөөртү төгөр болуп.

Көдө-совхоз бодуруга эргеленини ажал-агылдарында өдөк сөөртүлгениң чоруп турарынын дугайында хун демделелден ап көрөгө, өдөк сөөртүр планын орту кири бизин күзүскөн ажал-агыл чок болуп турар.

Хүнүн чугула айтыры

Барың-Хемчик район. «Барык» совхоз 13 муң тонна өдөк төгөр турган. 5 муң тоннамын сөөрткөн азы планын 38,4 ху күзүскөн. Өдөк сөөртүлгенине 4 трактор, 4 шанақтык аът ажаллап турар. «Большевик» колхоз өдөк сөөртүлгенине 1 тракторну, 10 шанақтык айттарын мобилизация болгаш сөөлүгү өзе 525 тонна өдөкти сөөртүп төккөн. Бо ажал-агыларын кожомы «Шекпэр» совхоз февраль 20-ге чедир чүгө 400 ажал тонна өдөк сөөрткөн чөгөнчиг. «Тээли» совхоз 12 муң тоннадан 1000 тонна хире өдөкти сөөрткөн. Ол районун «Малчың» колхозу өдөк сөөртүлгенин амга чедир эгелээш.

ЧӨӨН-ХЕМЧИК РАЙОН. «Сүт-Хөл» совхоз 5000 тоннаның ор-нунга чүгө 860 тонна өдөкти сөөрткөн. Ол совхозтуң чамдык сал-бырлары өдөк сөөртүлгенин бизин эгелээш. «Большевик» колхоз 3000 тоннада чүгө 400 тонна хире, «Искра» — 3000 тоннада 300 тонна, Ленин аттыг — 3500-тен 500 тонна, «Октябрь 30 чылы» — 4000-дан 250-не тонна, «СЭКП-нин XXII съездиз» — 2400-тен чүгө 136 тонна өдөк сөөрткөн.

УЛУГ-ХЕМ РАЙОН. «Найрала» совхоз өдөк сөөртүлгенине 5 тракторну үргүчү ажалдадып, Шакын, Терезин ховуларында, Улуг-Артың бөзөр ийнеде кукуруза шөлүне, Көк-Даштың оторо шөлүне өдөкти төп турар. Февраль 20-ге чедир совхоз 4500 тонна хире өдөкти шөлдөргө сөөртүп төккөн. Бир эвес совхозтуң 20 муң тонна өдөк сөөртүр планын ап көрөгө, бо сан чүгө 24 хуу болур.

«Чодура» колхоз 7000 тоннадан чүгө 307 тонна өдөкти сөөрт-көн. Бо ажалда чүгө ийи тракторну бижылган болгаш чамдык хунирде өдөк сөөртүлгенин үзүктөп турар. «Х Улуг-Хем» колхоз 2000 тоннадан 410 тоннамын сөөрткөн. Сөөлүгү 1 трактор, 6 ша-нактык аът ажаллап турар. Жланоов аттыг колхоз 4000 тоннадан чүгө 300 хире тоннамын сөөрткөн болгаш чаңгыс трактор ажалдап

Бир эвес бо темп өзүраар ажалдаар болза, өдөк сөөртүлгениң планын чыг ажыг хууаада күдүсээр аларын колхозтуң удуруткучлары чүгө санап көрбөй турармы? «УТКА 25 чылды» сов-хоз 15 муң тоннадан 3400 тонна өдөкти сөөртүп төккөн болгаш сөөлүгү уеде 2 тракторну, 5 шанақтык айтты үргүчү ажалдадып тур-ар. «Улуг-Хем» совхоз 17 муң тоннадан 2374 тоннамын сөөрткөн. Оон 1204 тоннамын Ары-Бажы салбыры сөөрткөн. Хендерге салбы-ры 700 тонна өдөк сөөртүр турган, амга чедир чаңгыс тонна-даа өдөк сөөртпөн.

ЧӨӨН-ХЕМЧИК эргелениниң бүгү ажал-агыларын ийитиниң-биле 134 муң тонна өдөкти шөлдөргө сөөртүр деп планнаан болза фе-раль 20-ге чедир чүгө 22 муң тонна хире өдөкти сөөрткөн азы план чүгө 16,3 хуу күзүскөнген-дир.

Моон ап көрөгө, чакы тарылга белеккелди кышкы агротех-никтиң хемчеглериниң эң чугула айттары — өдөк сөөртүлгенин дүв-үрээниң байдалы турары тодаргай-дыр. Дымка хой ажал-агыларын удуруткучларының чүдүрүшкөн алырга, «хар улгалыкыдан малдың байдалы берелден, бүгү күштү өчө салып тур бис» дээр. Малды кыштан мени азырап, чаш төдүн бурун камгалап алыр дээш күштү өчө салып чөдөк шын болбайт ан. Ийишкел-даа чаң-гыс талаалар, тарылга белеккелди утуптар болза шын эвес. Ку-куруза дөң шакып чугула мал чени култураларынын үнүш-дүжү-дүн белидер дээш демиселпес болза, малдык бижик чөдө-сү-рау канчар тургустунармы.

Өдөк сөөртүлгениниң таарымчалыг үеи бо. Ам үеде шөлдөргө аппарат, дымштыр оозалдан өдөк тарылга эгелегеңге ара-зы тутуп, ирип ийиң бээр. Шак мындак өдөк хөрзүнү чедишкел-ринге улуг ажыкты. Чамдык ажал-агыларын өрткөн чылдарда практиканын ап көрөгө, өдөк сөөртүлгенин жождаткып, тарылга эгелээр чеди бергенде ириден белеккелден, боткуч ча өдөкти шө-лдөргө аппарат төгөр. Ындык өдөк хөрзүнү чедишкелер хамаан чок, харын бок-үнүштөргө азы боор анаар.

Бүгү ажал-агылар боттарының тирттар күштерин таарыштыр планнап, өдөк сөөртүлгениниң темпин дүргелериниң хемчезин алза чогуур. Өдөк сөөртүр эвенорларын, бригадаларын күжүн у-галттыр, тракторларын, автомашиналарын болгаш дымг тирттар күштерин оларга доктамаал бижылаар болза чогуур.

МООЛ АРАТ РЕСПУБЛИКАДА

Бөгүн, февраль 27-де — ССРЭ биле МАР-ның арасында найырал болгаш кайы-кайызынга дузалажыла дугайында керээге база экономика болгаш культура талазы-биле кады ажылдажыла дуга-

Улустуң Улуг Хуралының сессиязы

Моол Арат Республиканың Улустуң Улуг Хуралының чоокта чаа болган сессиязы үш чугула айтырыгларын чугаалашкан. 1963 чылда улус ажал-агыйын хөгжүдүрүшкөн планын болгаш 1963 чылда нуруне бюджетин сессия бадылаан база шкөланың амьдырал-биле харылазын быныгылар болгаш улус өөредилгезинин системанын сайырлар дугайында хоойуну хулап алган.

1963 чылда малдын баш санын эртең чылгызындан 4,2 хуу неместир азы нийти малды 21 миллион 868 муң баш чедир өстүрерин улус ажал-агыйын планында көрүп турар. Оң иштинде төвени 2,8 хуу, иен малды 7,4 хуу, хойну 4,8 хуу, ашкуну 3,8 хуу өстүрер. Тарылга шалуу эртең чылдан 5,9 хуу неместир. Улетпүрүн нийти продукциязын өзүлдөзү 12,6 хуу болуп болгаш үрүмкөт саар бараан саарылгазы 6,3 хуу өсөр. Бо чылын 1000 кире улуг, биче туудуларын кылып, оң 80 ажыг хуузуң амьдалга кирерин. 160 муң дөрбелчин метр чуртталга шалун амьчал чонгарга тууду өрүк улус ажал-агыйын планында айтып турар.

Республиканың 1963 чылда нуруне бюджетин улус ажал-агыйын хөгжүдүрүшкөн планында үндөсөлтүнгөн. Бо чылын нуруне бюджетин орулга талазы-биле 1.390 миллион төгерик, чорыгдалын 1339,7 миллион төгерик доктааткан. Социалистик нуруне болган умурунда бюджеттин нийти орулгазын 95 хууу социалистик амьдалгалардан кирип турар. Чондан хазырар үндүрүт эртең чылын бюджетке 5,6 хуу болуп турган болза, бо чылын 5 хуу болуп. Нуруне бюджетин чарыгалдары эртең чылдазындан 8,5 хуу хөй болуп. Улус ажал-агыйынга болгаш социал-культура хемчеглеринге чарыгал бюджеттин нийти чарыгалдын 88 хууу болуп турар. Бо чорук социалистик нурунениң өзүлүг-ла мазу-шынарын илередиң турарынын бир херечи билер.

Совет Эвилелиниң болгаш өске-даа социалистик чурттарын акы-дуңма дузаламчызын болгаш дуржугазынын дугайын сессияга илет-нелчилер анзалар демдегелер турганнар.

ыйнда дүгүржүлгө ат салганындан бээр он чеди чыл болган. Аңаа холбаштыр моол парламдан моон адаанда материалдары парлаан.

Найысылалдың чонунга

Улан-Баторнун суг дамчыдылганын болгаш чыгыш дамчыдылганын белик мергежилдиг совет тускай эртен ия г л е р улуг дузаламчылы көргүзүп туралар. Хоорайнын коммунал-тууду трезинин ян аы-бүрү үчүстөрүндө ажылдап турар совет эштер мындыг күзел-биле ажылдап туралар: буттарынын техниктиг дуржугазын болгаш билгиле моол эштеринге дамчыдып, тускай эртенниң национал кадрларын өөредир.

Мурнунда бөдүүн электромонтер турган аш Чойдок ам совет эштеринин дузаны-биле трезиниң дузартуучузу — аргелектизи болу берген. Чоруттугунан ууг ашчаларын дугайында өөрүчүт санарны ол көргүзүп турар. 1962 чылда хоорайга хонуста 6000 кубометр хемчээлдиг суг бөри планнаттыг турда, херек кырында 10.000 кубометр суг бээр кылдар ажыр күсеттинген.

Канализация талазы-биле совет тускай ар-

Л. ЭНХЭ.

Кежээки өөредилге

Улустун эрге-чагырганын чылдарында чуртта культура революция болган. Республикада ам бүгүн-ийтинде чеди чыл өөредилгени чорудуп турар. Чуртта нийти билиг школаларынын, тускай ортумак болгаш дээди өөредилге черлеринин калбак четкини тургустууган. Хундус бугурууге ажылдап хуузаан-вер кежээлерде школар парталарына, студентилер сандаларына өөренип олурутарлар. Ажылдап турар калжарын өөренип алырынга бүтү-ле таарымчалыг байдал тургустууга.

Бүгү дээди өөредилге черлеринде кежээки өөредилгенин салбыраары тургустууп турар. Калжар бугурууге ажылдавышкан, тууду-жу-инженер, геолог, экономист, агроном, башкы болгаш өске-даа тускай мергежилдерин чеди ап туралар.

Улан-Баторнун 78 кежээки школаларында 11.000 чыгыш киж өөренип турар. Республиканын үшүк беш чыл планын бугуар кежээки школаларын өөреничилери 1965 чылда 14,5 муң киж болуп. Бүгү кежээ ажыл-агый каттыжышканын ия-га эге болгаш ортумак школалар ажылдаар.

Эртем мергежил, тускай эртем чеди алдырынга бүгү байдал бистин социалистик чурттувуста тургустууган. Ц. ШАГАДАР.

КУШ-КУЛЬТУРА БОЛГАШ СПОРТ

Совет ужудукчуларның рекордтары

ПАРИЖ. (СЭТА). Делегейин Осташенковна ужударынын мурнунда каш хонук бурунгаар, сентябрь 4-те оң ажи Владимир Илюшин «Т-431» деп самолёт-биле 21.170 метр беликке четкен болгаш 2.100 метр доктаамал дүргөн ужутка. Ынчаарда ол чедийинки рекорд саантынын турган. ДУФ-нун куштугу турар чурттарынын бугуар ол рекордту делегей рекордтарынын саанга база кийрген.

Совет команда делегейин үш дапкыр чемпиону

СТОКГОЛЬМ. (СЭТА-нын тускай корреспондентин). Чоокта чаа Норвегия Отоггольмда стадионунга Совет Эвилелиниң болгаш Швейцария командаларынын хоккей талазы-биле делегей маргылазынга шийтирлиг ужуражышкыны болган. Совет хоккейчилер 8:0 сапта тилээди, делегейин үш уда чемпиону болганнар.

Маргылаза доудулап соонда Швейцария ханы VI Густав Адольф совет командага кубукту тудускан болгаш ойнакчы бугурууге байыр челиген. Совет команда хундүлелин өзүлдөп кылган. Стадионга Совет

Эвилелиниң Гимнинең алдазы динчалып турган, ССРЭ-нин тутун көдүрүп үшөгөн.

База катап В. Брумелъ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). АКШ-тын спорт эвилелиниң «Медисон Сквер Гарденге» болуп өрткен чык атлетика маргылазынга Валерий Брумелъ бирге черин алган. В. Брумелъ 2 метр 32 сантиметр беликке ажал халлаш. Америк атлетик Томасты база катап ашкан.

Чамдык даап бодаашкынарга холбаштыр

Сөөлү үеде Совет Эвилелиндан хөй санныг шериг материалдарын болгаш аны-бүрү хевирлиг чепсентери Индияга чорудуп берип турар дээр дугайында дындагылар даштыкы парлаганын чамашып организмынга иступел келтирер турар аларган. Херектиң шыныг байдалыга дүгүрү чүве чоң аны-бүрү даап бодаашкынар моон-биле кады непереттинип турар.

Херектиң шыны-биле алырга, Совет Эвилели техниктиг нады ажылдамыла дугайында моон мурнунда чарган дугуружуга дүгүрү хыдыкчы самолёттарын бугурулузинин талазы-биле илме ужуар чүүл заводун телевидение, оң даразында оон туудуун талазы-биле деткимчени Индияга көргүзүр алар. «МИГ-21» деп 12 самолётту Индияга бээрин айткан дугуружуга база өөрүнгөн. Оларнын иштинден 6 самолётту 1963 чылда, а өскесин — 1964 чылда бээр деп турар.

Мынчангаш парлаганын айткан организмынын даап бодаашкынары нурунелерин арасында харылааларын нарыыдадып, делегейин дүшкүрүлүг чоруну чавырчылар талазы-биле муженишкенинге шалтыктаар сорулганы салып турар ышкаш-тыр.

(СЭТА).

ЧӨПШЭЭРЕЛ БИЖИКТИ ЧҮГЕ БЕРБЭЭНИЛ

Францияга мурнунда удузланышкын шимчөөшкениниң кижикчилери тургандарын Национал каттыжышкынын болунук конгрессинде (үк конгресс февраль 22-де Парижде ажилттыган) мурнунда дайынга киришкеннерин совет Комитетинин төлөөлөкчиси чалаан. Комитет А. А. Федоровту конгресске чорудар деп шийтирлөөн. Ол удузланышкынын француз шимчөөшкенине илелетип киришкен болгаш Верхняя Сона департаментинин хөдөлгүн турган «Парижская коммуна» деп партиянал орталынын команиянын орадыктын турган.

(СЭТА).

Чөпшээрел бижикти чүгө бербээнил

Иччалза-даа француз эрге-чагыргалар совет төлөөлөкчиге Францияга чорутурун чөпшээрел бижип бербөөнөр. Парламага кылган меддегелинде А. А. Федоров ажилга, тайбыч болгаш улустар арасында найырал дээш демиселге чедийинкинегил болурун удузланышкынын француз дээш демиселдеринин конгрессинге күзөөс болгаш француз эрге-чагыргаларын шийткышкынан хемчөөн хөй-ийтининиң санаа-оңалды алаа эртербес дээринге бугуруелип илелеткен.

(СЭТА).

Иччалза-даа француз эрге-чагыргалар совет төлөөлөкчиге Францияга чорутурун чөпшээрел бижип бербөөнөр. Парламага кылган меддегелинде А. А. Федоров ажилга, тайбыч болгаш улустар арасында найырал дээш демиселге чедийинкинегил болурун удузланышкынын француз дээш демиселдеринин конгрессинге күзөөс болгаш француз эрге-чагыргаларын шийткышкынан хемчөөн хөй-ийтининиң санаа-оңалды алаа эртербес дээринге бугуруелип илелеткен.

Социалистик чурттардан алырга, Совет Эвилелинде аны-бүрү хөй делегейин Чехословакия болгаш Польша кириер. Венгрия, Болгария, Куба болгаш Югославия ышкаш ылдыг чурттар коллективтиг улуг делегейлер-биле армаркага кириер. Берей Улус-Демократтыг Республиканы, Вьетнамын Демократтыг Республиканы, Моол Арат Республиканын болгаш Румын Улус Республиканынын информатив делегейин база тургусуулан турар. Барынын Европанын капиталистик чурттарындан ийи чартык муң бугурууге болгаш фирмалар армаркага кириер бис деп меддегелөөн. Лейпцигге орутка Африка, Азия болгаш Америк дилтерден барааннар база кел чыктылар.

Бүгү чүткүлдөргөн алгаш көөргө, Лейпцигке ам болуп армарка чедийинкини болуп. Ол армарка болза тайбынга ынакшылыг кижилерин, оң иштинде хөй-хөй политика ажылдакчыларын, экономистерин, комментаторларын кула-сооруу болгаш чүткүлдери улустар арасынын садгылжышкынын ылгай көөр чоруткан, өведиңи кылган моондактардан хостаар, ыныг садгылжышкынын бугу чурттарын улустарын чагай чорунга бараан болуп кылдыр хөгжүдөр деп негедеге каттыштырары чугаажык.

Курт ШНЕЙДЕР. Немец журналист. Лейпциг хоорай.

ТИЛЕКЧИЛЕР КЫМНАРЫЛА?

Республиканың школаларынын кышкы спартакиадазы өскөсөөндө урулдүлзүн. «Совет Тываның 5 чылы» стадионга элзиди урууларын болгаш оолдарын конокки талазы-биле маргылазын болган. Уш аргы хемчээлдиг чарышка Кызылдың командалык киржикчиси В. Горбунов бирге черин алган, ийги черин В. Бабулан (Барыш-Хемчик) болгаш үшкүзүн — И. Романова (Танды) олар алгылаан. Оолдардан база-ла ыныг хевирлиг чарыштарына Ю. Сарылар (Кызыл) дээр көргүзүлүп болган.

Кышкык матчыларын талазы-биле түнмөл үнгөн. Танды райондан келген школаларын команданы ол талазы-биле хөй саны чеди ап, бирге черин алган, ийги черде Барыш-Хемчиктин школалары, а үшкүзүн — Кызыл хоорайнын анык конокчилери элзегилзүн.

Республиканың аны-бүрү черлеринде келтиркен школалык конокчилерин чедийинкинегил демдегелер турар. маргылаалар үшүлдө илерезиң четтериниң айтыр чугула. Дош кырында ийи конокки оол маңап үнеринге белек кылдыр турупкан, чүгө судьянын конокказын манан, оң холукче карактары чивеш кылбып көрүп турганнар. Ол ийи дөскөл чок чалы спорттуң карактарыне көргөн киж оларын кайызын тилээрин баш уаур билип шылава-ла харым. Оларын кайызын-даа карактары тилелеге ийи чүткүлдүн херекчелер турар. Ынчаал-даа, кажи оларын бугу-тарчык көрүшкөн, барык-ла баш уаур тилекчизи ол деп чугулазын дээр болу; оолдарын бирезин диччир улуг кидис ийикте коноккелер баглап алган, өскөсн шүүп каан чарык ады дег, чингенин каапкан, майыкташ ийиктиг коноккелер. Чөдө бо маргылаага урууларын-даа аразыга ыныг хевир конокчилер бол-ла көрүп болуп турган, оларнын шүптүзү Улуг-Хем районунуң школалары болуп турганын аздап.

Республика хемчээлдиг маргылаа-же калып спортчуларын мынчаар багай херекшөрүрүлганын киж кайгарар. Кашк маргылазынын каржикчилери ол хун хаактыг эстафетага чарышкылар. 3х2 км хемчээлдиг орукка урууларын эстафетазында Танды районунуң командалары тилээди, элзиди урууларын 3х2 км хемчээлге база ол районунуң школалары шыла-раан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге шаңдалар тысырынын өзүлдө ол хун кезек республиканың Писонерлер бажычыны болган. Команда талазы-биле бирге черин тандычлар ап, республика кубуктуң элзеличилери болу берген. Тус-тус тилекчилерге мактал бижиктирини тыыскаалаан.

Оолдарын 3х5 км хемчээлдиг эстафетазына бирге черин тес-хемчилер чедип алган, а бичи оолдарын 3х3 км хемчээлдиг эстафетанын тилекчизи — Би-Хем районунуң школалары болган.

Спартакиадын нийти түнмөлөрүн үндүрүп, тилекчилерге